

I. Национални съдилища

I.1. Съдилища

I.2. Конституционен съд

II. Национални институции за защита на правата на човека, омбудсман

II.1. Комисар по основните права

II.2. Специализирани органи за защита на правата на човека

II.2.1. Унгарски национален орган за защита на данните и за свободата на информацията

II.2.2. Орган по въпросите на равното третиране

II.2.3. Независим съвет за жалби срещу полицията

III. Други

III.1. Прокуратура на Унгария

III.2. Подпомагане на жертвите на престъпления

III.3. Правна помощ

I. Национални съдилища**I. 1. Съдилища****1. Задачи**

Съгласно Основния закон на Унгария (Конституцията на Унгария) съдилищата са отговорни за осъществяването на правораздавателната дейност. Това означава да се произнасят по наказателни дела и частноправни спорове и по законосъобразността на административни решения и общински актове и да установяват дали местните власти са спазили законоустановените си регулаторни задължения. Със закон на съдилищата може да бъде възложено и разглеждането на други дела.

Принципите, гарантиращи съдебна независимост, са установени в Основния закон: съдиите се подчиняват единствено на закона, те не могат да получават указания относно извършваните от тях правораздавателни дейности и могат да бъдат освобождавани от длъжност единствено на основанията, предвидени в закона, и съгласно определените в закона процедури. Те не могат да членуват в политическа партия или да участват в политически дейности.

2. Организация

Правораздавателната дейност в Унгария се осъществява от Върховния съд (*Kúria*) на Унгария, регионалните апелативни съдилища, регионалните съдилища, районните съдилища и административните и трудовите съдилища.

Между различните съдебни равнища не съществува йерархична зависимост. По-висшестоящите в йерархията съдилища нямат правомощия да дават указания на съдилища, намиращи се по-долу в йерархията. Съдиите постановяват решенията си в съответствие със закона и своите морални убеждения.

Районни съдилища (*Járásbírószágok*)

На първа инстанция по-голямата част от делата се разглеждат от районните съдилища. Понастоящем делата в Унгария се разглеждат от 111 окръжни съдилища. Унгарският термин за районните съдилища в Будапеща е „*kerületi bíróság*“. В 23-те района на Будапеща осъществяват дейност общо шест обединени районни съдилища (*egyesített kerületi bíróság*). Районните съдилища са първоинстанционни съдилища и се председателстват от председател.

Административни и трудови съдилища

В Унгария има 20 административни и трудови съдилища, които, както става ясно от името им, разглеждат изключително административни и трудови дела. Основната им задача е да упражняват съдебен контрол върху административни решения и да се произнасят по дела, произтичащи от трудови правоотношения и квазитрудови правоотношения.

Регионални съдилища (*törvényszékek*)

Регионалните съдилища са първоинстанционни или второинстанционни съдилища. Общ съд може да бъде сезиран по един от двата посочени начина. Единият начин е когато постановеното на първа инстанция съдебно решение (с други думи постановено от районен съд или административен и трудов съд) се обжалва от заинтересована страна. Някои дела обаче се образуват в регионалните съдилища и в този случаи тези съдилища действат като първоинстанционни съдилища. В процесуалните закони (Гражданския процесуален кодекс и Наказателно-процесуалния закон) се определя за кои дела се отнася това, например въз основа на размера на сумата по делото или дали делото представлява специално дело или включва конкретно сериозно престъпление. Регионалните съдилища се състоят от състави, отделения и наказателни, граждански, стопански, административни и трудови колегии, които се ръководят от председател.

Регионални апелативни съдилища (*ítélőtáblák*)

Петте регионални апелативни съдилища представляват равнища между регионалните съдилища и Върховния съд и бяха създадени с цел намаляване на тежестта върху предишния Върховен съд. Регионалните апелативни съдилища разглеждат жалби, подадени срещу решения, постановени от регионалните съдилища. Регионалните апелативни съдилища са третоинстанционни съдилища по наказателни дела, по които регионалният съд се явява второинстанционен съд. Регионалните апелативни съдилища се състоят от състави и граждански и наказателни колегии, които се ръководят от председател.

Върховен съд на Унгария

Върховният съд се намира на върха на съдебната йерархична структура и се ръководи от неговия председател. Най-важното задължение на този съд е гарантирането на уеднаквена и последователна съдебната практика. Върховният съд изпълнява това си задължение, като постановява така

наречените решения за еднакво прилагане на законодателството. Тези решения осигуряват принципни насоки и са със задължителен характер за съдилищата.

Върховният съд

се произнася по жалби срещу решения, постановени от регионалните съдилища или регионалните апелативни съдилища, в предвидените от закона случаи:

разглежда искания за преразглеждане;

се произнася с решения за еднакво прилагане на законодателството, които са със задължителен характер за съдилищата;

анализира съдебната практика по дела, които са приключени и по които са произнесени окончателни решения, и в тази рамка проучва и проверява съдебната практика на съдилищата;

публикува принципни съдебни решения;

взема решения относно това дали общински актове противоречат на друг вид законодателство и трябва да бъдат отменени;

взема решения, с които се установява, че местните власти са в нарушение на законоустановени си регулаторни задължения.

Върховният съд се състои от състави за правораздаване, състави за решения за еднакво прилагане на законодателството, състави за местната власт и състави за издаването на принципни решения; той включва и наказателни, граждански, административни и трудови колегии, както и отделения за анализиране на съдебната практика.

Национална съдебна служба (*Országos Bírósági Hivatal*) и Национален съдебен съвет (*Országos Bírói Tanács*)

Председателят на Националната съдебна служба (НССл) изпълнява централизираните задачи, свързани с администриране на съдилищата, упражнява управленски правомощия съгласно главата за съдилищата от Закона за бюджета и осъществява надзор върху административните дейности на председателите на регионалните апелативни съдилища и регионалните съдилища. Националният съдебен съвет (НСС), който е независим орган, избран от съдии и съставен изключително от съдии, е надзорният съвет за централизираната администрация на съдилищата. В допълнение към надзорната му дейност НСС може да участва и в администрирането на съдилищата.

3. Данни за контакт

Országos Bírósági Hivatal

Адрес: 1055 Budapest, Szalay u. 16.

Пощенски адрес: 1363 Budapest Pf.: 24.

Телефон: +36 (1) 354 41 00

Факс: +36 (1) 312-4453

obh@obh.birosag.hu

Ел. поща:

[Уебсайт на съдилищата](#)

I.2. Конституционен съд

1. Задачи

Конституционният съд (*Alkotmánybíróság*) е главният орган за защита на Основния закон. Неговите задължения включват защита на демократичния правов ред, конституционния ред и правата, гарантирани от Основния закон, защита на вътрешната съгласуваност на правната система и укрепване на принципа на разделение на властите.

Конституционният съд беше създаден от Народното събрание през 1989 г. В Основния закон са определени основните правила, отнасящи се до задълженията и функциите на Конституционния съд, докато основното описание на административните и процедурните правила се съдържа в Закона за Конституционния съд. Подробните правила относно процедурите на Конституционния съд са определени в Процедурния правилник.

2. Организация

Конституционният съд е орган, който се състои от петнадесет членове. Неговите членове се избират от Народното събрание с мнозинство от две трети, а мандатът им е дванадесет години. За да може дадено лице да стане съдия в Конституционния съд, то трябва да е изтъкнат юрист или да има най-малко десет години професионален опит в областта на правото. Председателят на Конституционния съд се избира от Народното събрание измежду съдиите от Конституционния съд в рамките на мандата му като съдия в Конституционния съд.

Конституционният съд заседава в пленарен състав, в петчленни състави или в еднолични състави. Решенията относно конституционността на закони и по други важни дела се постановяват от пленарния състав.

Съдебната служба се грижи за организационните, оперативните и административните задачи и тези, свързани с вземане на решения. Службата е ръководи от главен секретар, който се избира от пленарния състав по предложение на председателя.

3. Правомощия

Предварителен контрол за съответствие с Основния закон

Вносителите на закон, правителството или председателят на Народното събрание могат да поискат от Народното събрание да представи приет закон на Конституционния съд за конституционен контрол с цел да се разгледа съответствието му с Основния закон.

Освен това президентът на републиката е длъжен вместо да подпише приетия от парламента закон да го представи на Конституционния съд, ако счита, че законът или някоя от неговите разпоредби противоречи на Основния закон, за да може съдът да прецени дали той е в съответствие с Основния закон. Ако Конституционният съд установи, че разглежданият закон противоречи на Основния закон, законът не може да бъде обнародван.

Последващ контрол за съответствие с Основния закон (процедура за последващ контрол)

Тази процедура, която беше въведена през 2012 г., може да бъде иницирана от правителството, една четвърт от членовете на парламента, комисаря по основните права, председателя на Върховния съд или главния прокурор.

При тази процедура Конституционният съд отменя всяка спорна разпоредба, за която счита, че противоречи на Основния закон.

Започване на процедура за инцидентен контрол за конституционност по инициатива на съдия

Съдия, който при разглеждане на дадено дело стигне до заключението, че приложимият закон противоречи на Основния закон, трябва да поиска от Конституционния съд да извърши проверка и трябва да спре производството. По дело, образувано по искане на съдия, Конституционният съд може да установи несъответствието на закона или на отделна негова разпоредба с Основния закон и да обяви неговата/нейната неприложимост в конкретния случай или като цяло.

Конституционни жалби

Конституционната жалба е един от най-важните инструменти за защита на основните права. Тя може да се използва главно, когато при произнасянето на съдебно решение предвидените от Основния закон основни права на жалбоподателя са били нарушени. Такова нарушение може да настъпи в хода на съдебни производства, свързани със случая, когато се прилага закон, който противоречи на Основния закон, или ако постановеното решение по съществото на делото или всяко друго решение, с което съдебното производство се приключва, противоречи на

Основния закон. По изключение конституционна жалба може да се подаде, ако основните права на жалбоподателя са били директно нарушени по даден случай без постановяване на съдебно решение. При установяване на противоконституционност на определена правна норма или определено съдебно решение Конституционният съд отменя съответната норма или съответното решение.

Проверка за несъответствие с международни споразумения

Съгласно Закона за конституционния съд е възможно да се направи проверка за съответствие на унгарски закон с дадено международно споразумение. Процедурата може да бъде иницирана от една четвърт от членовете на парламента, правителството, комисаря по основните права, председателя на Върховния съд, главния прокурор или съдия във връзка с приложимия по дадено дело закон.

Конституционният съд може да отмени напълно или отчасти всеки закон, за който счита, че противоречи на международно споразумение, и да отправи искане до законодателя да предприеме необходимите за отстраняване на това несъответствие мерки преди определения краен срок.

Допълнителни правомощия

Конституционният съд тълкува разпоредбите на Основния закон във връзка с всеки конкретен конституционен въпрос по предложение на Народното събрание или някоя от неговите постоянни комисии, президента на републиката или правителството, ако такова тълкуване може да произтича пряко от Основния закон.

Всеки може да подаде предложение до Конституционния съд за контрол на решение на Народното събрание относно провеждането на референдум или отхвърляне на провеждането на задължителен референдум.

Народното събрание може да разпусне представителния орган на местната власт или на самоуправление на дадено малцинство, ако той действа в противоречие с Основния закон. Преди това по предложение на правителството Конституционният съд представя своето становище по случая. Конституционният съд провежда процедурата по отстраняване на президента на републиката от длъжност по предложение на Народното събрание.

Той може да решава спорове за компетентност между държавни органи и между държавата и органите на местно управление.

Конституционният съд може да установи служебно, че дадена мярка противоречи на Основния закон поради пропуски в законодателството, като в този случай той призовава отговорния за тези пропуски орган да ги отстрани.

4. Данни за контакт

Адрес: 1015 Budapest, Donáti u. 35–45.

Пощенски адрес: 1535 Budapest, Pf. 773.

Телефон: +36 (1) 488 31 00

[Уебсайт на Конституционния съд](#)

[Фейсбук страница](#)

II. Национални институции за защита на правата на човека, омбудсман

II.1. Комисар по основните права (*Az Alapvető Jogok Biztosa*) (Национална институция за защита на правата на човека към Организацията на обединените нации)

1. Комисар по основните права

В съответствие с Основния закон на Унгария Народното събрание е приело също така Закон за комисаря по основните права, с който се създава нова единна система на омбудсмана.

Комисарят по основните права се отчита единствено пред парламента. В хода на провежданата от него процедура омбудсманът предприема независими действия, които се основават изключително на Основния закон и на други закони. Омбудсманът се избира с гласовете на две трети от представителите в Народното събрание по предложение на президента на републиката за срок от шест години и ежегодно се отчита за работата си пред Народното събрание.

Комисарят по основните права може да бъде преизбран само веднъж. Съгласно Закона за комисаря по основните права заедно с комисаря работят двама негови заместници: заместник-комисар, отговарящ за защитата на интересите на бъдещите поколения, и заместник-комисар, отговарящ за защитата на правата на етническите малцинства, живеещи в Унгария. Както комисарят, така и предложените от него заместници се избират от Народното събрание.

2. Процедура и действия

Основната задача на омбудсмана е да разследва злоупотреби, свързани с основните права, и да предприема общи или специфични мерки за тяхното преустановяване.

В установените граници от закона, уреждащ правомощията му, омбудсманът избира действията, които счита за подходящи и които могат да включват:

препоръка за преустановяване на злоупотреба, свързана с основните права, отправена до надзорния орган, който осъществява контрол върху органа, причинил злоупотребата,

иницииране на средство за правна защита по отношение на злоупотребата чрез председателя на съответния орган,

предложение за процедура пред Конституционния съд,

иницииране на контрол от страна на Върховния съд дали общински акт е съвместим с друго законодателство,

иницииране чрез главния прокурор на действие, което да бъде предприето от прокуратурата,

започване на процедура относно търсенето на отговорност от дадено лице пред компетентния орган, ако омбудсманът установи, че е налице основателно съмнение за извършването на дребно нарушение или дисциплинарно нарушение; ако нарушението е престъпление, процедурата трябва да бъде започната,

предложение за изменение, отмяна или публикуване на законодателство или правен инструмент на държавната администрация от орган, имащ правомощия да законодателства или да издава правни инструменти на държавната администрация.

като крайна мярка, представяне на даден случай на Народното събрание като част от годишния доклад.

Всяко лице, което счита, че действията или бездействията на даден орган са нарушили основните му права или са създали непосредствена опасност това да се случи, може да се обърне към комисаря по основните права, при условие че лицето е използвало всички възможности за административни средства за правна защита, с изключение на съдебен контрол по отношение на административни решения, или при условие че не са налични средства за правна защита.

Комисарят по основните права и заместник-комисарите следят за зачитането на правата на етническите малцинства, живеещи в Унгария, и интересите на бъдещите поколения.

Комисарят по основните права не може да разследва дейностите на Народното събрание, президента на републиката, Конституционния съд, Държавната сметна палата на Унгария или прокуратурата, с изключение на разследващия орган на прокуратурата.

Комисарят не може да предприема действия, ако

е изменила повече от една година от постановяването на окончателното административно решение по случая, по който е подадена жалбата. процедурата е започнала преди 23 октомври 1989 г.

производството е образувано, за да се преразгледа административно решение, или вече е било произнесено окончателно съдебно решение лицето, подало молбата, не е разкрило идентичността си и разследването не може да бъде проведено без тази информация.

Никой не може да бъде подложен на дискриминация за това, че се е обърнал към комисаря по основните права.

Начини на подаване на жалба:

по електронен път с използването на функцията „*Ügyet szeretnék indítani*“ (Бих искал да съобща за определен случай) от менюто на уебсайта www.ajbh.hu или с помощта на „*Intelligens űrlap*“ (Интелигентен формуляр), който може да бъде намерен на уебсайта.

по ел.поща: panasz@ajbh.hu

лично в службата за жалби към службата на комисаря по основните права (Budapest V. ker., Nádor u. 22.), като се насрочи среща.

по пощата на адрес: Alapvető Jogok Biztosának Hivatala (служба на комисаря по основните права) 1387 Budapest Pf. 40.

Подаването на документи и провежданата от комисаря процедура са безплатни. Към молбата следва да се приложат копие от издадените до момента документи по случая и документите, необходими за оказване на помощ от страна на комисаря.

3. Огласяване в интерес на обществеността

Съгласно Закона за жалбите и огласяването в интерес на обществеността, считано от 1 януари 2014 г., огласяването в интерес на обществеността може да се извърши чрез защитена електронна система, подържана от комисаря по основните права. Огласяването в интерес на обществеността насочва вниманието към ситуации, чието разрешаване или отстраняване е в интерес на общността или на обществото като цяло. Огласяването в интерес на обществеността може да включва и препоръка.

Методи за огласяване в интерес на обществеността:

по електронен път чрез защитена електронна система (<https://www.ajbh.hu/kozerdeku-bejelentes-benyujtasa>) или

лично в службата за жалби към службата на комисаря по основните права (Budapest V. ker., Nádor u. 22.), като се насрочи среща.

4. Национален превантивен механизъм съгласно Факултативния протокол към Конвенцията на Организацията на обединените нации против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отношение или наказание

От 1 януари 2015 г. Комисарят по основните права изпълнява лично или чрез своите служители функцията на национален превантивен механизъм в Унгария съгласно Факултативния протокол към Конвенцията на Организацията на обединените нации против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отношение или наказание. Задачите на националния превантивен механизъм включват:

проверка на местата за задържане с цел превенция и последващо докладване

провеждане на интервюта със задържани

проучване на документация

изпращане на обратна информация

провеждане на консултации с органите

формулиране на препоръки

изготвяне на доклади

5. Данни за контакт

Адрес: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

Пощенски адрес: 1387 Budapest Pf. 40.

Телефон: (+36-1) 475-7100

Факс: (+36-1) 269-1615

Ел. поща: panasz@ajbh.hu

Уебсайт: <http://www.ajbh.hu/hu>

II.2. Специализирани органи за защита на правата на човека

II.2.1. Унгарски национален орган за защита на данните и за свободата на информацията

1. Задачи и организация

Правото на защита на личните данни и правото на огласяване на информация от обществен интерес са основни конституционни права: Член VI от Основния закон на Унгария гласи, че:

1) Всеки има право на зачитане на неговия личен и семеен живот, жилище, съобщения и репутация.

2) Всеки има право на защита на неговите лични данни, както и на достъп до и разпространение на информация от обществен интерес.

3) Независим орган, създаден с органичен закон, упражнява надзор върху прилагането на правото на защита на личните данни и правото на достъп до данни от обществен интерес.

Унгарският национален орган за защита на данните и за свободата на информацията (*Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság* — NAIH) замени омбудсмана по защита на данните, който упражняваше дейност между 1995 г. и 2011 г.). От 1 януари 2012 г. NAIH спомога за гарантирането на правото на информация чрез допълнителни регулаторни средства (като например налагане на глоби във връзка със защитата на личните данни).

Същността на тези права, задълженията на администраторите на лични данни и организацията и процедурите на NAIH са определени в Закона за информацията (Закон CXII от 2011 г. относно правото на информационно самоопределяне и свободата на информацията), но подробните изисквания за специфичните процедури за обработка на данните се съдържат в друго съответно законодателство (като например Закона за полицията и Закона за публичното образование). Съгласно член 1 от Закона за информацията целта на закона е да защитава личното пространство на физическите лица и да гарантира прозрачността на обществените дела.

NAIH е независим автономен държавен орган, неговият председател се назначава за срок от девет години от президента на републиката по предложение на министър-председателя, а неговата организационна структура е съставена от отдели.

2. Правомоция

Основната задача на NAIH е да извършва проверки по въпроси, свързани със защитата на данните и свободата на информацията, въз основа на доклади и жалби (подадени онлайн, в писмен вид или лично) и да провежда служебно административни производства за защита на данните (ако предполагаемото нарушение засяга множество лица или може да причини значително увреждане на интереси или големи щети).

Освен това органът може да провежда служебно административни производства във връзка с контрола на класифицирани данни, да сезира съда за случаи, свързани с информация от обществен интерес или информация, която е публична по причини от обществен интерес, и да встъпва по съдебни дела. Той също така поддържа регистър за защита на данните.

Правомощията на органа включват предоставяне на становища относно приложимото законодателство, представяване на Унгария в общи съвети на ЕС за защита на данните и извършване одити във връзка със защитата на данните безплатно по искане на администратор на лични данни.

3. Данни за контакт

Адрес: 1125 Budapest Szilágyi Erzsébet fasor 22/C.

Пощенски адрес: 1530 Budapest, Pf.: 5.

Телефон: (+36-1) 391-1400

Ел. поща: ugyfelszolgalat@naih.hu

Уебсайт: <http://www.naih.hu/>

II.2.2. Орган по въпросите на равното третиране

1. Задачи и организация

По смисъла на Закона за равното третиране и насърчаване на равните възможности изпълнението на изискването за равно третиране в Унгария се следи от Органа по въпросите на равното третиране (*Egyenlő Bánásmód Hatóság*), който е компетентен на територията на цялата държава.

Органът е автономен държавен орган, който е независим и се подчинява единствено на закона. Той не е обвързан от указания и изпълнява задачите си отделно от другите органи и без ненужно влияние. Задачите на органа могат да му бъдат делегирани по закон. Органът се ръководи от председател, който се назначава за срок от девет години от президента на републиката по предложение на министър-председателя.

Основната задача и главната дейност на органът е да разследва жалби и доклади, които е получил по въпроси, свързани с дискриминацията. В работата си органът се подпомага от национална мрежа от служители по въпросите на равното третиране.

Съгласно закона нарушението на изискването за равно третиране (дискриминация) означава дискриминация срещу лице въз основа на действителни или предполагаеми защитени признаци.

Защитени признаци съгласно закона са:

- а. пол
- б. раса
- в. цвят на кожата
- г. гражданство
- д. национална принадлежност
- е. майчин език
- ж. увреждане
- з. здравословно състояние
- и. религиозни или философски убеждения
- й. политически или други възгледи
- к. семейно положение
- л. майчинство (бременност) или бащинство
- м. сексуална ориентация
- н. полова идентичност
- о. възраст
- п. социален произход
- р. имущество
- с. трудово правоотношение или квазитрудово правоотношение със съкратено работно време или фиксирана продължителност
- т. членство в сдружения за представяне на интереси
- у. друг статут, особености или характеристики

В категорията „друг статут“ за защитени признаци могат да бъдат счестени особености и характеристики, които не са изброени в закона, но имат подобен характер, в съответствие с тълкуването на закона от органа.

Органът разследва нарушения, засягащи лица и групи, чиито защитени признаци са широко определени съгласно закона. Обикновено той действа по искане на лице или лица, които са пострадали от дискриминация, но е възможно организации на гражданското общество или представителни сдружения да инициират процедура пред органа, когато е налице нарушение или заплахата от нарушение, засягащо група със защитени признаци.

Органът може да действа служебно срещу унгарската държава, органите на местното управление и самоуправлението на малцинствата, техните органи, организации, действащи в качеството си на публични органи, унгарските сили за отбрана и правоприлагащите органи. Най-типичните области, в които органът осъществява разследвания, са заетост, социална сигурност, здравеопазване, жилищно настаняване, образование и предоставяне на стоки и услуги.

2. Правомощия

Органът провежда разследванията си в рамките на административно производство. В хода на производството се прилагат специални правила във връзка с доказателствата. Увредената страна (заявителят) трябва да докаже, че е била в неравностойно положение и към момента на нарушението действително е притежавала — или че нарушителят е предполагал, че увредената страна притежава — определени от закона защитени признаци. Ако заявителя е изпълнил задължението да представи такова доказателство, другата страна (ответната страна) трябва да докаже, че обстоятелствата, подкрепени от доказателствата, представени от увредената страна, не са настъпили или че е спазила изискването за равно третиране или не е била задължена да се съобразява с него в даденото правоотношение.

Органът винаги се стреми да постигне уреждане на спора между страните преди да се произнесе с решение и при постигане на такова споразумение той го одобрява. Ако страните не постигнат споразумение, органът постановява решение по съществото на случая въз основа на проведеното от него разследване. Ако органът установи, че изискването за равно третиране е било нарушено, като санкция може да разпореди отстраняването на незаконосъобразните обстоятелства, да забрани незаконосъобразното поведение в бъдеще, да разпореди публично оповестяване на окончателното му решение за установяване на нарушението, да наложи глоба в размер от 50 000 HUF до 6 милиона HUF и да наложи допълнителни правни последици, определени в специално законодателство. Решението на органа не може да бъде обжалвано по административен път, но може да бъде преразгледано от административния и трудовия съд в рамките на административно производство. Освен да разследва конкретни случаи на дискриминация, органът има също така редица определени по закон задачи. Те включват например предоставяне на информация и помощ на тези, които са засегнати, за да се предприемат действия срещу нарушенията на принципа на равно третиране, издаване на становища по законопроекти относно равното третиране, предлагане на законодателство относно равното третиране, предоставяне на информация на обществеността и на Народното събрание за състоянието на прилагането на равното третиране, сътрудничество с организациите на гражданското общество и международните организации и т.н.

Органът е член на Европейската мрежа на националните органи за равно третиране (Equinet), която обединява над 40 членуващи организации от 33 европейски държави, действащи като национални органи по въпросите на равното третиране в собствените си държави. Служителите на органа вземат участие в работата на тематични работни групи на Equinet, както и в обученията и семинарите, организирани няколко пъти годишно с цел запознаване с най-новите постижения в международното развитие на правото в областта на равното третиране и обмяната на опит с представителите на европейските организации, изпълняващи задачи, сходни с тези на органа.

Органът участва редовно в събития и тематични проекти на Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA) и Европейската комисия срещу расизма и нетолерантността (EcRi) към Съвета на Европа като част от поддържаните от него международни отношения.

Подробна информация за органа е налична на неговия уебсайт.

3. Данни за контакт

Седалище: 1013 Budapest, Krisztina krt. 39/B

Телефонен номер: (+36-1) 795-2975

Факс: (+36-1) 795-0760

Уебсайт: <http://www.egyenlobanasmod.hu/>

II.2.3. Независим съвет за жалби срещу полицията

1. Задачи и организация

През 2008 г. Народното събрание реши да създаде Независим съвет за жалби срещу полицията (*Független Rendészeti Panasztűület*) с цел установяването на специална институция за жалби срещу полицейските процедури. Членовете на институцията се избират от Народното събрание за срок от шест години. Те притежават диплома по право, не получават указания от никого, а основанията за техния процедурен правилник са определени в закона.

Правната уредба за работата на съвета се урежда главно от Закона за полицията. Целта на съвета е да провежда разследвания в рамките на процедури по жалби в сферата на дейност на полицията от гледна точка на защитата на основните права, независимо от йерархичните отношения. По този начин действията на полицията се разглеждат от съвета въз основа на конкретни жалби по отделни случаи, а не като цяло и на теория.

2. Правомощия и процедура

Кой може да подаде жалба, кога и как?

Жалба може да бъде подадена от всяко лице, независимо от неговото гражданство:

което е било адресат на полицейска мярка или което е засегнато от полицейска мярка

или по отношение на което полицията не е предприела необходимите действия

или което е било адресат на принудителни мерки от страна на полицията и смята, че в резултат на тях са били ограничени неговите основни права или са били нарушени неговите човешки права.

Жалбата може да бъде подадена лично от съответното лице, от негов пълномощник или законен представител (в случай на малолетно или лице, лишено от дееспособност — чрез неговия законен представител). Тя трябва да се подаде в срок от 20 дни от мярката, бездействието или принудителна мярка на полицията или, ако жалбоподателят не е бил уведомен до този момент за това, в рамките на 20 дни от датата, на която е бил уведомен. Жалбата може да бъде подадена по пощата (в този случай жалбоподателят трябва да подпише лично молбата), по факс или електронна поща чрез уебсайта на съвета или лично в рамките на работното време на съвета (след насрочване на среща по телефона).

Ако поради обективни пречки жалбоподателят не успее да подаде жалбата в рамките на определения срок, забавянето може да бъде оправдано, ако жалбоподателят предостави обяснение за късното подаване (например продължително медицинско лечение) в рамките на шест месеца.

Лице, което е пропуснало 20-дневния срок, но по отношение на което все още не е изминал тридесетдневният срок от настъпването (или от узнаването), може да подаде жалба до началника на полицейския орган (началник на полицията или комисар), в който служителите са приложили мерките, срещу които е подадена жалбата, и така да спазва срока. В този случай процедурата по подаване на жалба ще се ръководи от началника на полицейското управление.

Какво проверява съветът?

изискването за изпълнение на полицейските задължения и указания, нарушения на такива задължения и указания или тяхното неизпълнение (по-специално: изискване за предприемане на мерки, пропорционалност, разграничимост, задължение за предоставяне на помощ и т.н.).

полицейски мерки или неизпълнение на полицейски мерки, тяхната законосъобразност (по-специално: проверка на самоличност, претърсване, проверка на багаж и превозни средства, задържане, отвеждане за разпит, полицейски процедури във връзка с чужденци, мерки, предприети в частни жилища, мерки за прилагане на закона за движение по пътищата и т.н.),

използване и законосъобразност на средства за принуждаване (по-специално: физическа принуда, белезници, химически агенти, пистолети за зашеметяване, палки, пътни блокове, използване на огнестрелни оръжия, използване на груповата сила, разпръскване на тълпа и т.н.)

Кога съветът няма право да започва процедура или да извършва проверка по съществуването на случая?

Тъй като не му е разрешено по закон, съветът няма правомощия и следователно не му е позволено:

да прави оценка на общи становища, мнения, в които се предлагат подобрения, или критични коментари или огласявания в интерес на обществеността;

да разследва дребни нарушения или да намалява или отменя наложени административни глоби;

да оценява законосъобразността на действия, извършени в хода на наказателно производство;

да присъжда обезщетения за щети;

да установява наказателна, административна или дисциплинарна отговорност на предприемащи действия полицейски служители;

да преразглежда законосъобразността на решения, постановени в административни и наказателни производства;

Освен това, ако в хода на друго текущо производство, например наказателно или административно производство, бъдат осъществени

неприемливи действия от страна на полицията, жалбоподателят трябва да използва наличните средства за правна защита и да заяви възраженията си в тези текущи производства, освен ако жалбоподателят не е възразил срещу начина на провеждане на процедурното действие (например тона на гласа, използван при разпит на свидетел, начина, по който е претърсено жилище), като в този случай съветът също има право да извърши проверка.

Какво трябва да знаете за процедурата

За да бъде разследван случаят на даден жалбоподател, той има право да избере дали да подаде молба до началника на полицейската служба, която е приложила мярката, срещу която е подадена жалба, или до съвета. По този начин жалбоподателят може да избира дали жалбата му да се

разгледа от служба в рамките на организационната структура на полицията (началника на управлението, приложило мярката) или от независим орган извън полицията (съвета). В същото време тази разпоредба е предназначена да служи за разделяне на двете процедури и позволява в даден момент да се провежда само едната от тях — именно тази, избрана от жалбоподателя.

Освен това съветът има право да провежда разследвания относно всяка жалба, подадена в полицията, и ако узнае за случай, при който са приложими условията за неговата намеса, уведомява жалбоподателя и полицейската служба, в която се разглежда съответният случай. След проведена проверка от съвета, в рамките на осем дни от получаването на уведомлението жалбоподателят може да поиска от полицейската служба да разгледа жалбата. При получаване на уведомлението от съвета полицейската служба, която разглежда случая, спира процедурата. Това прехвърляне може да бъде поискано от самите жалбоподатели в хода на процедурата по подаване на жалби в полицията до постановяване на окончателното административно решение и, ако условията за прехвърлянето са спазени, случаят на жалбоподателя ще продължи да се разглежда съгласно процедурата на съвета.

При разглеждане на същността на дадена жалба съветът има за цел да установи дали полицейските мерки, описани в жалбата, са били осъществени съгласно правилата, са били необходими, оправдани и пропорционални и дали са нарушили някое основно право на жалбоподателя. Ако в хода на проверката е установено нарушаване на основните права на жалбоподателя, съветът трябва да изготви оценка също така на тежестта на нарушението с оглед на всички обстоятелства по случая. Ако съветът заключи, че:

не е било налице нарушение (например поради това, че основните права на жалбоподателя са били законно ограничени); или

не може да бъде установено нарушение на основно право поради противоречие между твърденията, което не може да бъде отстранено въз основа на наличните документи, или

е било налице нарушение на основно право, но то е било маловажно,

тогава съветът ще препрати оценката си до началника на компетентната полицейска служба, който ще вземе решение съгласно процедурата за подаване на жалби въз основа на официалните правила, уреждащи работата на полицията, като взема под внимание правното становище, изложено в оценката на съвета. Жалбоподателят може да обжалва това решение, като правото на защита включва възможност за съдебен контрол на решението в съответствие със Закона за общите правила за административните процедури и услуги. Жалбоподателите могат предварително да възразят пред съвета, като се позоват на процедурата за подаване на жалба до компетентната полицейска служба, ако например смятат, че полицейската служба би била пристрастна, или ако се страхуват от възможни последици. В този случай обаче съветът ще трябва да прекрати процедурата, тъй като не може да сезира никого поради възражението на жалбоподателя.

Ако съветът открие сериозни нарушения на основните права, в зависимост от въпросната служба той ще препрати оценката си на главния комисар на националната полиция на Унгария, главния директор на органа, отговарящ за предотвратяване на вътрешни престъпления и откриване на престъпления или на главния директор на органа за борба с тероризма, който след това ще вземе решение по жалбата въз основа на приложимите правила и като взема предвид правното становище, изложено в оценката на съвета. Ако решението на органа, разглеждащ случая, се различава от оценката на съвета, трябва да бъдат посочени основанията на за това. Възможно, е разбира се, постановено по този начин решение на полицията да бъде обжалвано пред съдилищата. Оценката на съвета може да бъде използвана в тези съдебни производства. Допълнителни подробни правила относно работата на съвета могат да бъдат намерени в процедурния правилник или на неговия уебсайт.

3. Данни за контакт

Пощенски адрес: H-1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

Телефон: +36-1/441-6501

Факс: +36-1/441-6502

Ел. поща: info@repate.hu

Уебсайт: <https://www.repate.hu/index.php?lang=hu>

III. Други

III.1. Прокуратура на Унгария

1. Организация на прокуратурата

Прокуратурата на Унгария е независима конституционна организация, която се подчинява единствено на закона.

Прокуратурата се ръководи и управлява от главния прокурор, който се избира от Народното събрание измежду прокурорите за срок от девет години и съответно се отчита пред парламента съгласно публичното право. Главният прокурор трябва да докладва ежегодно за действията на службата.

Органите на прокуратурата в Унгария са:

- а. службата на главния прокурор
- б. главни апелативни прокурори
- в. главни прокуратури
- г. районни прокуратури

Възможно да бъде създадена независима главна прокуратура или прокуратура на районно равнище, която да провежда разследвания във връзка с наказателно преследване и други дейности като прокуратура в обосновани случаи.

Има пет апелативни главни прокуратури и двадесет и една (една столична, деветнадесет районни и една централна разследваща) главни прокуратури, които са под ръководството на службата на главния прокурор. Организационната структура на главните прокуратури, с изключение на централната разследваща главна прокуратура, е разделена по същество на дейности, които попадат в обхвата на наказателното и в обхвата на публичното право.

Районните прокуратури и прокуратурите на районно равнище под ръководството на столичната и окръжната главни прокуратури работят по случаи, които не са възложени на друг разследващ орган съгласно законодателството или съгласно указанията на главния прокурор, и изпълняват задачи, свързани с разследвания във връзка с наказателно преследване.

Научноизследователският институт към прокуратурата — Националният институт по криминология (*Országos Kriminológiai Intézet*), е част от организацията на прокуратурата, но не е орган за наказателно преследване. Неговата работа е свързана с разработването на теории и практики в разследването на престъпления, криминологията и наказателното право.

2. Основни задачи на прокуратурата

Главният прокурор и прокуратурата са независими и като органи на съдебната власт те са единственият изпълнител на правото на държавата да наказва. Прокуратурата осъществява наказателно преследване по отношение на престъпления, предприема действия срещу други незаконосъобразни действия и бездействия и насърчава предотвратяването на престъпления.

Главният прокурор и прокуратурата

- а. упражняват определените от закона права във връзка с разследвания;

- б. представляват прокуратурата в съдебни производства;
- в. контролират дали службите за изтърпяване на наказания функционират съгласно закона;
- г. упражняват други права и отговорности, определени от закона, като защитници на обществения интерес.

Прокуратурата

- а. разследва случаите, посочени в Наказателно-процесуалния закон (разследвания във връзка с наказателно преследване);
- б. наблюдава дали независимите разследвания, провеждани от разследващ орган, се извършват по законосъобразен начин (контрол на разследванията);
- в. упражнява други определени по закон правомощия във връзка с разследвания;
- г. упражнява, в лицето на прокурора, правомощието, възложено на този публичен орган да повдига обвинение; представлява обвинението в съдебни производства и упражнява правото на обжалване, гарантирано от Наказателно-процесуалния закон;
- д. упражнява надзор за законност върху изпълнението на наказанията, допълнителните наказания, мерките, принудителните мерки за лишаване от свобода или ограничаване на свободата и последващите мерки, както и за спазването на закона при поддържане на бази данни относно престъпления, административни нарушения и заповеди за арест и при решения, с които на централно равнище се премахва достъпът до електронни данни; тя също така участва в процедури, провеждани от съдии, налагащи осъдителни присъди;
- е. допринася за правилното прилагане на закона в съдебни производства (участие на прокурор в спорни и безспорни съдебни производства по граждански, трудови, административни и търговски дела);
- ж. насърчава спазването на законите от органите, действащи в качеството си на публични органи или уреждащи извънсъдебни спорове;
- з. обръща специално внимание на наказателното преследване на престъпления, извършени от деца или срещу деца, и на съответните специални норми, касаещи административни и наказателни производства, образувани срещу непълнолетни лица; оказва сътрудничество в прилагането на правата на децата в случаите, определени от закона, и започва процедури за предприемане на необходимите мерки за закрила на детето;
- и. изпълнява задачи, произтичащи от международни споразумения, и по-специално във връзка с предоставяне на искания за правна помощ;
- й. изпълнява задачи на Унгария, свързани с участието ѝ в Евроюст;
- к. осигурява представителство по дела за обезщетение за нарушения и вреди, причинени в хода на дейността ѝ.

Във връзка със защитата на обществения интерес прокуратурата работи за гарантиране на спазването на закона от всички. Когато законите са нарушени, прокуратурата предприема действия в интерес на законността в случаите и по начините, определени в закона. Освен ако не се предвижда друго по закон, прокуратурата трябва да предприеме действия, ако органът, който трябва да преустанови дадено нарушение на закона, не предприеме необходимите действия, въпреки че е задължен да го направи съгласно Основния закон, закон или друг законодателен или правен инструмент на държавната администрация, или ако е необходимо незабавно действие от страна на прокуратурата за преустановяване на нарушение на право, произтичащо от нарушението на закона.

В специално законодателство са определени правомощия и отговорности от обществен интерес и нямащи наказателноправен характер, които прокуратурата трябва упражнява като орган на съдебна власт. Прокурорът упражнява предоставените му правомощия главно като започва спорни и безспорни съдебни производства, както и като започва процедури пред административни органи и като извършва обжалване.

3. Данни за контакт

Главен прокурор: Dr. Péter Polt

Седалище: 1055 Budapest, Markó u. 16.

Пощенски адрес: 1372 Budapest, Pf. 438.

Телефонен номер: +36-1354-5500

Ел. поща: info@mku.hu

Уебсайт: <http://mku.hu/>

III.2. Подпомагане на жертвите на престъпления

Службата за подпомагане на жертвите на престъпления (*Áldozatsegítő Szolgálat*) предоставя помощ главно на жертви, които са били наранени, по-специално физически или психически (психологическа травма, шок), или са преживели загуба като пряка последица от престъпление против собствеността или друго престъпление. Държавата оценява нуждите на жертвите и им предоставя пригодени по подходящ начин услуги.

1. Процедурата

Услугите за подпомагане на жертвите на престъпления се предоставят от определени за целта организационни единици на столичната (районната) общинска администрация. Жертвите могат да поискат помощ от всяка служба за подпомагане на жертвите на престъпления, за да заявят претенциите си, и могат да подадат молбата си за незабавна финансова помощ, удостоверение за статут на жертва и обезщетение до всяка служба за подпомагане на жертвите на престъпления ([PDF](#)).

Молби за незабавна финансова помощ, удостоверения за статут на жертва или обезщетение трябва бъдат подадени чрез съответните формуляри ([Формуляр](#), [Молба за удостоверение за статут на жертва](#)). Службата за подпомагане на жертвите на престъпления предоставя помощ за попълване на формулярите.

Процедурите за подпомагане на жертвите са безплатни.

Молбите за незабавна финансова помощ могат да бъдат подадени в срок от пет дни от извършване на престъпление против собствеността или на друго престъпление. Молби за обезщетения могат да се подават в рамките на три месеца след извършване на престъплението, с изключенията по Закона за подпомагане на жертвите на престъпления и обезщетения от държавата.

Жалби срещу решения на службите за подпомагане на жертвите на престъпления трябва да бъдат подадени в срок от 15 дни до тези служби, но трябва да са адресирани до Правосъдната служба.

2. Услуги

Съгласно закона се предоставят следните услуги:

помощ при подаване на икове: службата за подпомагане на жертвите на престъпление помага на жертвите по начин и в степен, подходящи за техните нужди, при зачитане на техните основни права, което означава, че ги консултира за техните права и задължения в наказателни и административни производства, за условията за достъп до здравеопазване, здравно осигуряване, социални помощи и друг вид държавна помощ и предоставя информация, правни консултации, емоционална подкрепа и всякакъв друг вид практическа помощ в този контекст; незабавна финансова помощ, която може да бъде предоставена в хода на текущо наказателно производство в определен в закона размер за жилищно настаняване, дрехи, пътуване и храна и за медицински разходи или разходи за погребение, ако жертвата не може да поеме сама тези разходи в резултат на престъпление против собствеността или друго престъпление;

удостоверение за статут на жертва: в хода на текущо наказателно производство, службата за подпомагане на жертвите на престъпления удостоверява статута на жертвата посредством официално удостоверение, основано на полицейски документи; жертвата може да използва удостоверението за административни и друг вид процедури, като например издаване на документи или предоставяне на достъп до правна помощ и т.н.;

помощ за свидетели: призованите свидетели в съдебно заседание могат да се консултират със служителя на съда за предоставяне на помощ на свидетели, който да им даде подходящ съвет; служителят на съда за оказване на помощ на свидетели е чиновник, който дава указания на свидетелите, както е предвидено в съответното законодателство, относно даване на свидетелски показания с цел да улесни тяхното явяване в съда;

осигуряване на убежища: държавата осигурява убежища, от които се нуждаят унгарски граждани или лица, които имат право на свободно движение и пребивават в Унгария, за които е установено, че са жертви на трафик на хора, независимо от това дали наказателното производство е започнало;

обезщетение от държавата: близките на лице, което е било убито при тежко престъпление срещу личността, или лице, което сериозно е пострадало при такова престъпление, могат да поискат от държавата обезщетение под формата на еднократно плащане или на месечни вноски, ако се нуждаят от него, съгласно определеното в закона.

3. Данни за контакт

Линия за подпомагане на жертвите на престъпления, която е функционира денонощно, седем дни в седмицата и която е безплатна от мрежите в Унгария:

+36 (1) 80 225 225

Служби за подпомагане на жертвите на престъпления

Допълнителна подробна информация за [подпомагане на жертвите на престъпления](#).

III.3. Правна помощ

Съгласно Закона за правната помощ основната цел на Службата за правна помощ (*Jogi Segítségnyújtó Szolgálat*) е да предоставя професионална правна помощ на лица със социални нужди за упражняване на техните права и решаване на правните им спорове — при определени ограничения и в конкретна форма.

1. Процедурата

Молба за правна помощ може да бъде подадена лично или по пощата ([Правна помощ — данни за контакт](#)) до организационната единица („регионалната служба“), отговаряща за правната помощ към компетентната районна (столична) общинска администрация по местоживееене или обичайно пребиваване на заявителя или при липсата на такова, по съответния му адрес за кореспонденция или месторабота, чрез попълване и подписване на формуляр (<http://igazsagugyihivatal.gov.hu/dokumentumok-jogi-segitsegnyujtas>) и добавяне на необходимите приложения. Подаването на молба е безплатно.

При получаване на (окончателно) разрешение, издадено от регионалната служба, лицето получава достъп до услугите на всеки дежурен адвокат (адвокати, правни кантори, организации на гражданското общество), вписани в списъка на дежурните адвокати, който се поддържа от Правосъдната служба (<http://www.kimisz.gov.hu/alaptev/nepugyvedje/nevjegyzek>).

Жалби срещу решения на Службата за правна помощ трябва да бъдат подадени в срок от 15 дни до регионалната служба, но трябва да са адресирани до Правосъдната служба.

2. Основни видове правна помощ

А) Помощ за извънсъдебни производства

ако все още не образувано съдебно производство за решаване на спора, консултации и/или изготвяне на документи, не дава право на представителство; дежурният адвокат не може да действа от името на или вместо клиента.

Б) Помощ за съдебни производства

ако делото все още е в ход, предоставя се представителство, не може да бъде предоставена на лицето, което е извършило престъплението или нарушението, на жертвата може да бъде предоставено право на процесуално представителство на етапа на разследване и наказателно преследване от наказателното производство.

В) В по-обикновени случаи службата предоставя кратка устна консултация, без да разпитва клиента.

3. Условия за получаване на право на помощ

А) В спорни и безспорни граждански производства

държавата поема хонорарите на дежурния адвокат/процесуалния представител или заплаща предварително таксите за правни услуги за една година, ако доходът и имущественото състояние на клиента отговарят на определените от закона критерии, държавата заплаща предварително таксите за правни услуги за всеки клиент, за когото е установено в индивидуална процедура от службата за подпомагане на жертвите на престъпления, че е жертва на престъпление, и който отговаря на определените от закона условия относно доходите и имуществото.

Б) В наказателното производство:

държавата заплаща предварително хонорарите на дежурния адвокат/процесуалния представител за една година, ако доходът и имущественото състояние на клиента отговарят на определените от закона критерии, държавата плаща предварително таксите за правни услуги за всеки клиент, за когото е установено в индивидуална процедура от службата за подпомагане на жертвите на престъпления, че е жертва на престъпление, и който отговаря на определените от закона критерии за доходите и имуществото.

В) Общи правила:

Клиентите трябва да предоставят доказателства за доходите си и за доходите на всички лица, живеещи в общо домакинство с тях, чрез документите, определени в Закона за правната помощ.

В закона се определят случаи, в които помощ не може да бъде предоставена, например изготвяне на договори, освен когато страните, сключили договора, кандидатстват съвместно за помощ и отговарят на условията за помощ във всяко едно отношение, или при случаи, свързани с митници, и т.н.

4. Данни за контакт

Регионални служби:

Допълнителна подробна информация относно [правната помощ](#).

Последна актуализация: 22/12/2017

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Държавите от ЕС, отговарящи за съдържанието на националните страници, са в процес на актуализация на част от съдържанието на този уебсайт предвид оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз. Ако на уебсайта има съдържание, което все още не отразява оттеглянето на Обединеното кралство от Съюза, това не е умишлено и ще бъде коригирано в бъдеще.